

TEST

ATMOS komplett under 10 000 kr

PRIS 59 KR INKL. MOMS | 79 NKR, 74 DKR, 9 EUR | NOVEMBER 2014 | NR 11

MULTIMEDIA

HemmaBio

TEST

ENKLA & BRA SYSTEM

Allt i ett från LG och Panasonic

HemmaBioSkolan

PROJ-LAMPANS ÅLDER

SLÄGGAN

från

TORUP

TEST

PROJEKTOR 10 000 KR

BenQ vs Optoma

**XTZ
CINEMA**

APORNAS PLANET

Tänkvärt och aktuellt

TEST

4k Ultra HD i toppklass

Samsung tar
ut svängen

TIDSAM 0979-11

11

7 388097 905907

SLÄGGAN FRÅN TORUP

Dryga metern hög, knappt 80 kg tung och med minst sagt massiv bestyckning är XTZ Cinema 3x12 en subbas det är svårt att inte lägga märke till. AV MAGNUS FREDHOLM

»En riktig fullträff från XTZ, och vi ger 3x12 våra varmaste rekommendationer!«

Jag publicerade en bild på Facebook när **XTZ Cinema 3x12** kom till redaktionen, och det var uppenbarligen inte bara jag som tyckte det var lite extra häftigt med den brutala baslådan. Som hemmabiodäre blir man ju glad i hela kroppen bara av att se den!

Än så länge har leveranserna inte kommit igång, men när du läser detta bör den finnas i butik.

En rejäl låda

Cinemaserien har vi ju skrivit om förut, men då har vi använt en 99W12.18 ICE i basen, något som funkar alldeles utmärkt. Men nu är äntligen Cinemabasarna här, både den mer normala 1x12 och detta tests 3x12.

Lådan är byggd i rejält tjock MDF, lackad i matt svart för att smälta in i biomiljön och (med risk för att jag tjarar) bestyckad med tre långslagiga tolvtummarare som sitter fastskruvade i lådan med 8 skruv vardera.

Framför varje element sitter en fasad ram, vilket både är snyggt och ger högtalarfronterna fäste. De tre elementen delar låda, en låda som är portad framåt. Porten är en rejält stor slits, självklart med fasade kanter, och det följer med en tung, perfekt utskuren skumgummibit att täppa till porten med om man så önskar.

helst, men jag ville se hur den reagerade på olika placeringar. Och svaret är inte mycket alls. En del baslådor är känsliga för placering, andra inte, och märkligt nog kan jag inte härleda eventuell placeringskänslighet till varken bestyckning eller lådrincip. Det är bara att testa.

Fast när det gäller 3x12 funkar den var som helst, inga problem alls vare sig med hörnplacering eller ens en bit från vägg i rummet, även om man får anpassa sig lite om man tänkt ha den mitt i rummet.

Det som ger skillnader i ljud är om element och port riktas ut i rummet (vilket jag rekommenderar) eller längs en vägg. Speciellt om 3x12 ska användas portat tycker jag att

Med element och frontpanel bortskruvad kan vi inspektera lådans insida. Notera här de tvinnade högtalarkablarna samt elementet, som också bakifrån ser imponerande ut.

De tre 500-wattsstegen från Claridyn hittar vi bakom den mittersta basen. Slutsteget till vänster driver den övre basen, och slutsteget till höger den undre. Det slutsteg som saknar högtalarkablar driver följaktligen det element jag just skruvat ur. Notera stagningen och de mycket prydliga högtalarkablarna.

Själva basen sitter med åtta skruvar, och även här finner vi gångade insatser, perfekt eftersom det innebär att man verkligen kan efterdra dem någon gång ibland.

Lådan står stadigt på marken, stöttad av inte mindre än sex gummifötter, och den som känner sig hågad kan såklart skruva bort fötterna och sätta dit till exempel spikes i stället.

Varje bas drivs av ett 500 W slutsteg från Claridyn, och dessa får signalen från ett försteg med filter, eq-krets och fasjustering.

Ingångarna är skönt seriösa, med både balanserade XLR och normala phonoingångar, och så XLR ut för att koppla vidare till en andra 3x12-sub!

Möbleringen

Jag har rullat runt 3x12 på en rullbräda av samma typ som flyttgubbar använder, för att känka runt på 3x12 är inte kul. Att använda basen på rullbrädan går dock inte, då låter den inte bra alls, så det blev en del baxande av och på brädan innan jag var nöjd.

Självklart kan man ställa denna sub var som

Om lådan ska köras sluten stoppar man helt enkelt i den tunga skumgummipluggen, enkelt och effektivt.

element och port bör riktas ut mot rummets mitt, med baksidan mot väggen eller in mot hörnet, för med elementen riktade längs med vägg blir återgivningen lätt lite extra förstärkt vid någon (i och för sig inte slumpmässig, men i vårt rum irriterande) frekvens.

Placeringen av 3x12 borde alltså inte innebära några som helst problem, och det viktigaste är att man efter placeringen ägnar lite tid åt att testa

XTZ SUB 3X12

Vad: Subbas

Bestyckning: 3 st. 12-tumsbasar, (valbar basreflex)

Slutsteg: 3x500 W RMS

Eq: Rumsanpassning, se mätning

Delningsfilter: 40–160 Hz

Fas: Steglös 0–180 grader

Ingång: XLR mono, RCA stereo

Utgång: XLR mono

Pris: 18 000 kronor

Mått: 535x1150x590 mm

Vikt: ca 76 kg

om sluten eller portad låda funkar bäst, samt om room eq ska vara på eller av.

För mig blev det enkelt: Room eq av (anaechoic room) och lådan portad.

Rätt hela vägen

När man har en så pass massiv konarea som tre tolvtummarare blir återgivningen fysisk på ett helt annat sätt än med mindre element vid samma uppmätta ljudnivå. Jag testade Dynaudio Excite-serie samtidigt som jag härjade som bäst med 3x12, och att stötta de trögdrivna danskarna med en i sammanhanget gigantiska 3x12 var inga

problem alls, även om subbasen knappt kom över tomgång medan Excite spelade allt vad de kunde.

Intressant nog finns det inga som helst tendenser hos 3x12 att vilja imponera på lyssnaren med extra bröstbank eller magsug, återgivningen är härligt kontrollerad, tajt och korrekt, samtidigt som vi får en sällan upplevd fysik i ljudet.

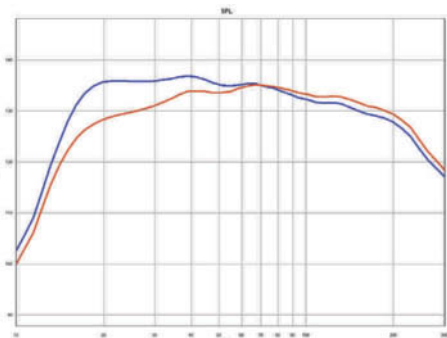
Vill du ha lite extra fysiska smållar tycker jag

De tre frontpanelerna sitter med fyra skruv vardera, och glädjande nog sitter det gängade insatser i lådan.

Balanserad ingång, jo jag tackar jag! Bortom rattarna för delningsfrekvens, volym och fas syns omkopplarna för lågpasfilter av/på (lämnas med fördel av om du vill ge din förstärkare full kontroll över 3x12), room eq och val om strömmen ska vara automatisk eller alltid på. Längst bort sitter en knapp märkt "pair", och den har ingen funktion. Just nu i alla fall. Olle på XTZ säger att den "kanske" kommer till användning med en senare uppdatering, och vi gissar att man funderar på att göra 3x12 trådlös.

Här har vi basreflexmätningarna, den blå är utan kompensering och den röda är med "room gain" påslagen.

det enklaste är att köra 3x12 sluten, utan room eq och så dra på extra mycket bas, och inte ens då blir det annat än fullt njutbart.

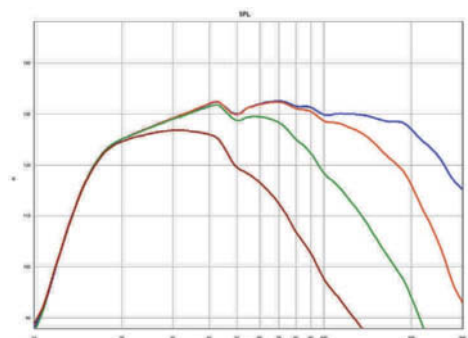
Pressar man 3x12 går det att spela sjukt starkt, och trots 15 dB öronproppar (tack Bellman & Symfon) ger jag mig utan att våga uppleva gränsen för vad 3x12 kan prestera i ljudtryck.

Med ett par 3x12 fyller du vilken hemmabio som helst med bastryck så det räcker. Mitt rum är på knappt 30 kvadrat och jag hade lätt klarat mig med två 1x12!

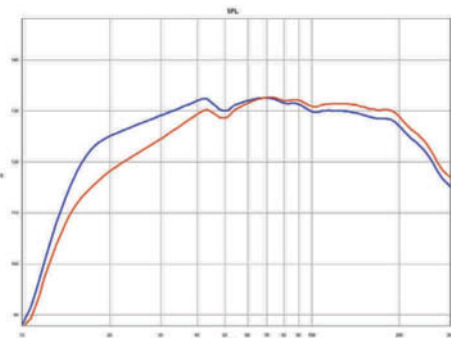
Mitt i all denna konarea och effekt hittar vi också en subbas som är mycket detaljerad längst ned i frekvens. Man kan urskilja ovanligt mycket nyanser, speciellt för prisklassen.

XTZ Cinema 3x12 ger klippfast och nyanserat stöd åt vilket högtalarsystem som helst, och eftersom vi mäter fullt ljudtryck ner till (och under!) 20 Hz får du garanterat precis hela bioupplevelsen. Och med tanke på priset måste detta vara den överlägset bästa affären om du söker ljudtryck och basqualitet per krona.

En riktig fullträff från XTZ, och vi ger 3x12 våra varmaste rekommendationer!

Här ser vi delningsfiltret, samtliga mätningar med sluten låda. Blå kurva är med delningsfiltret urkopplat, röd är 160 Hz, grön 80 Hz och brun 40 Hz. Inga konstigheter, filtret gör precis det som förväntas.

...och motsvarande för sluten låda, där den röda kurvan är med kompenseringen för "room gain" påslagen.

JAG PASSADE PÅ ATT PRATA LITE MED OLLE ELIASSON, CHEF PÅ XTZ, OM DEN NYA CINEMABASEN:

Förutom det uppenbara, att 3x12 har tre gånger så mycket konarea och mer effekt, vilka är de stora skillnaderna mellan den och 99W12.18 ICE konstruktionsmässigt?

– På Cinemaserien har vi lagt stor möda på alla detaljer och fått till en både mer tilltalande design samt funktion, till exempel är ju trapezoidformen både designmässigt tilltalande och ger en bra funktion. Samma sak med slitsporten, den inre stagningen och dämpningen, mer detaljerat på Cinemaserien. Rattar, switchar och ingångar håller också högre kvalitet. Elementen har absolut toppprestanda och förstärkarna är i ICE powerklass, berättar Olle.

Hur skulle du beskriva skillnaderna ljudmässigt?
– 99W12.18 ICE är en produkt som jag är väldigt nöjd med, där vi valde väldigt bra komponenter i en perfekt stor låda, så det är inget man slår på ett enkelt sätt.

Men Cinema är bättre på ett par punkter: att elementet klarar mer effekt och mer output samt har en mer "mjuk" dist om man råkar vrida upp subben på absolut max,

Man kan med andra ord pressa ut mer ur

Cinema utan att det låter illa. Sen har Cinema högre verkningsgrad och en lättare kon, så den hänger med i musiken på ett väldigt bra sätt även upp i frekvens.

Karaktären och frekvenssvaret är väldigt lika, för målet med båda har varit en rak frekvenskurva som skall gå ända ner till 20 Hz. 3x12 går ju några Hz djupare, men det känns väl mer än hörs. Vi har gjort utomhustester med lysning och mätning och där är Cinema bättre, vilket visar att det nya Cinemaelementet också presterar bättre vid max ljudtryck.

Vilka skillnader blir det med hänsyn till de olika slutstegen (Calridy och ICE)?

– ICE power anser jag vara extremt bra, så bra som klass D kan vara, men när vi jämfört så anser jag Clarity ligga i samma klass.

Är de nya elementen i 3x12 vidareutvecklingar eller konstruktioner från scratch?

– Utvecklingsteamet från USA som har gjort elementen, har gjort dem från scratch. Dan som ligger bakom jobbet vet verkligen vad han gör, han har jobbat med elementdesign i 20 år! Han har lagt flera månader på detta element. Perleess

SKRÄDDARSY ÅTERGIVNINGEN

En av XTZ:s paradgrenar har alltid varit möjligheten för användaren att anpassa subbasen efter rummet och/eller tycke och smak. **Olle Eliasson** har tidigare jobbat till exempel med dubbla portar med olika längd (så att man kan få olika avstämning och därmed olika lågbassvar beroende på om man pluggar den ena/andra båda eller ingen av portarna) och eq-vippor med olika förstärkning/dämpning, och i fallet 99W12 DSP med digital signalkorrigerig för total kontroll av subbasåtergivningen.

Cinemaseriens anpassning består av två delar: Dels kan porten proppas igen, och dels finns en vippa med lägena "anaechoic room" och "room gain" där den senare sänker lågbasfrekvenser för att kompensera för att rum normalt sett förstärker den lägsta basen. Mätningarna visar skillnaderna mellan de två lägena för sluten respektive portad låda.

XLSS (elementet i 99W12.18 ICE) har Tymphany förbättrat under 15 år och det är ett väldigt bra element. Ändå är vårt nya Cinemaelement bättre på de flesta punkter.

Alla delar är valda med omsorg: typ av papp i element, typ av spider, material i upphängning, typ av talspole, typ av ledare mellan korg och kon och hur den flätas in i spidern, typ av korstlutningsringar i koppar i magnetsystemet, magnetgap och så vidare.

Jag noterar att justeringsmöjligheterna på 3x12 är något mer begränsade än på 99W12.18 (och mycket mer begränsade än på 99W12 DSP), vilka är tankarna bakom det?

Vissa har ju klagat på att det är krångligt med för mycket justeringar medan jag anser att det är väldigt bra, så det blir en kompromiss i vilket fall. Och med många justeringsmöjligheter finns det ju risk att folk gör fel, vilket skulle kunna göra att man skickar tillbaka basen av fel anledning.

En annan sak är ju att för vart år finns fler och fler justeringar på receive-rarna med PEQ-filter och liknande, och det minskar också behovet av justering på subbasen. Men de viktigaste justeringarna är där, samt EQ och basplugg som ger 4 grundkaraktärer. Det räcker oftast, avslutar Olle Eliasson. ■